

Regelink
Ecologie & Landschap

Ecologische quickscan

Wijngaardse Steeg, Doorn

In het kader van de natuurwetgeving

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	M.W. van den Hoorn
In opdracht van	Gemeente Utrechtse Heuvelrug
Naam opdrachtgever	K. van de Velde
Rapportnummer	RA13355-01
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	14 november 2013
Aantal pagina's	40
Collegiale toets	B.J.A. Backx
Wijze van citeren	Hoorn, M.W. van den, 2013. Ecologische quickscan Wijngaardse Steeg, Doorn. In het kader van de natuurwetgeving. Rapport RA13355-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

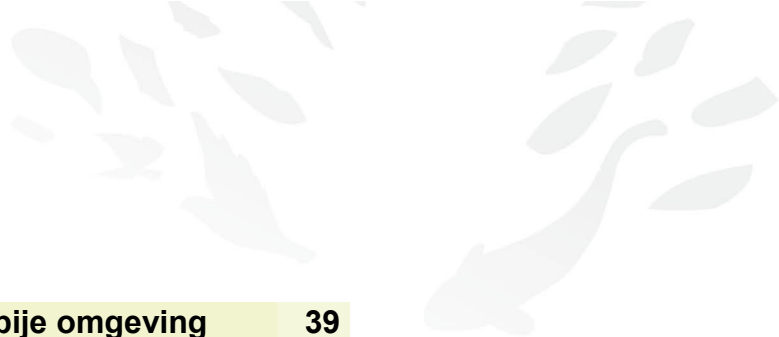
Papenweg 5
6261 NE Mheer
085-7737676
info@regelink.net
www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Doel	7
1.3 Leeswijzer	7
2 Wet- en regelgeving	9
2.1 Flora en faunawet	9
2.2 Bescherming van gebieden	12
3 Werkwijze	13
4 Omschrijving plangebied	15
5 Resultaten beschermde soorten	17
5.1 Vaatplanten	17
5.2 Zoogdieren	17
5.3 Vogels	19
5.4 Amfibieën en vissen	19
5.5 Reptielen	19
5.6 Libellen en dagvlinders	19
5.7 Overige ongewervelden	19
6 Ingreep	21
7 Toetsing aan wet- en regelgeving	23
7.1 Zoogdieren	23
7.2 Vogels	24
7.3 Reptielen en amfibieën	24
7.4 Overige soortgroepen	25
7.5 Gebiedsbescherming	25
8 Conclusies en aanbevelingen	27
8.1 Conclusies	27
8.2 Aanbevelingen	28
8.3 Samenvatting	28
9 Bronnen	29
9.1 Literatuur	29
9.2 Websites	29
Bijlage 1 Foto-impressie plangebied	31
Bijlage 2 Vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd	35
Bijlage 3 Omschrijving bestemmingen	37

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Utrechtse Heuvelrug is van plan om voor plangebied Wijngaardse Steeg, Doorn, in het bestemmingsplan een nieuwe wijzigingsbevoegdheid op te nemen.

Om te voorkomen dat een wijzigingsbevoegdheid wordt vastgesteld die strijdig is met nationale en internationale regelgeving ten aanzien van de bescherming van flora- en fauna dient een onderzoek te worden uitgevoerd naar de effecten hiervan op beschermde flora en fauna in het plangebied. Om dergelijk soortgericht veldonderzoek goed te kunnen plannen en uitvoeren is het noodzakelijk te weten welke flora en fauna (potentieel) voorkomen in het plangebied.

Naast het effect op beschermde soorten kan het nodig zijn om onderzoek te verrichten naar de eventuele negatieve effecten van de ingreep op de kwaliteit van beschermde gebieden in de omgeving.

1.2 Doel

Door middel van deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke, middels de Flora- en faunawet beschermde flora en fauna komen (potentieel) voor in het plangebied?
- Welke negatieve effecten kan de (potentieel) aanwezige flora en fauna ondervinden van de ingreep?
- Houdt, gelet op de mogelijke negatieve effecten, het wijzigen van de bestemming een (indirecte) overtreding van de Flora- en faunawet in?
- Naar welke soorten en functies dient aanvullend onderzoek plaats te vinden?
- Zijn (mogelijke) negatieve effecten op beschermde gebieden op voorhand uit te sluiten of is hiervoor een nadere toetsing nodig?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de relevante wet- en regelgeving toegelicht. In hoofdstuk 3 worden werkwijze en inspanning beschreven, terwijl in hoofdstuk 4 een beschrijving van het plangebied volgt. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van de flora- en faunainventarisatie gepresenteerd. De aard van de wijziging wordt in hoofdstuk 6 omschreven. In hoofdstuk 7 worden vervolgens de mogelijke effecten van de wijziging gerelateerd aan de (potentiële) flora en fauna en getoetst aan de Flora- en faunawet. Ook wordt ingeschat of negatieve effecten op beschermde gebieden op voorhand uitgesloten kunnen worden. In hoofdstuk 8 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen. Tevens is een korte bronnenlijst opgenomen (hoofdstuk 9).

2 Wet- en regelgeving

2.1 Flora en faunawet

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dieren en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepalingen welke relevant zijn voor de onderhavige rapportage:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Hiertoe zijn alle beschermde soorten in drie categorieën (Tabellen)

ingedeeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Er dient een ontheffing te worden aangevraagd wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er een (te verwachten) negatief effect op de soorten uit Tabel 1 is. Deze aanvraag wordt door bevoegd gezag onderworpen aan een lichte toets. Daarbij wordt getoetst of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

De soorten zoals opgenomen in Tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij Tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze aanvraag wordt, net als voor de soorten van Tabel 1 geldt, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Alleen bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichting. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een van de volgende door de Habitatrichtlijn erkende belangen:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Wanneer een ingreep beperkt wordt tot een korte verstoring van vaste ruste en/of verblijfplaatsen is een ontheffing mogelijk op alle in de Flora- en faunawet

genoemde belangen.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV (nu EZ) een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat bovendien om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden.

Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet (Bijlage 2). Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/of verblijfplaatsen;
- erg honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde nestlocaties terug. De voorwaarden waaraan deze nestlocaties moeten voldoen zijn erg specifiek en vaak slechts in beperkte mate in het landschap beschikbaar;
- jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Indien een jaarrond beschermd mogelijk wordt aangetast dient een ontheffing aan te worden gevraagd.

Ontheffing voor vogels wanneer de populatie wezenlijk wordt beïnvloed kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Wordt de populatie niet wezenlijk beïnvloed dan is een ontheffing mogelijk op alle in de Flora- en faunawet genoemde belangen.

Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten op Tabel 2 en Tabel 3 geven. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Een overzicht van goedgekeurde gedragscodes is te vinden op:

<http://www.hetInvloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/flora-en-faunawet-ruimtelijke-ingrepen/overzicht-van-gedragscodes-en-besluiten-flora-en-faunawet/overzicht-gedragscodes>

2.2 Bescherming van gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

In Nederland zijn de bescherming van natuurgebieden en de daarin voorkomende natuurwaarden geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998. Onder deze wetgeving vallen zowel de Natura 2000-gebieden als de Beschermdde Natuurmonumenten. Natura 2000-gebieden zijn gebieden welke aangewezen zijn op grond van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn of beide. Zowel Natura 2000-gebieden als Beschermdde Natuurmonumenten zijn geselecteerd en als te beschermen gebied aangewezen op grond van in deze gebieden voorkomende bijzondere natuurwaarden. Deze natuurwaarden mogen niet worden aangetast. De Provincie is het bevoegd gezag voor de Natuurbeschermingswet 1998. Voor meer informatie over de Natuurbeschermingswet 1998 en het toetsingskader verwijzen wij naar de website van de Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ruimtelijke-ordening/toetsen-ruimtelijke-plannen/habitattoets).

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) bestaat uit planologisch beschermde gebieden welke zijn aangewezen teneinde ecologische verbindingen te realiseren tussen belangrijke natuurgebieden. Deze natuurgebieden en de verbindingen daartussen vormen samen een ecologisch netwerk. De wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle (mogelijke) effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst. De provincie waarbinnen het plangebied valt geeft invulling aan de EHS en is daartoe het Bevoegd Gezag. Voor meer informatie over de EHS en het toetsingskader verwijzen wij naar de website van de Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ruimtelijke-ordening/toetsen-ruimtelijke-plannen/ecologische-hoofdstructuur).

3 Werkwijze

De volgende methoden zijn bij het onderzoek gebruikt:

1. Op 5 november 2013 werd plangebied Wijngaardse Steeg, Doorn, door M.W. van den Hoorn bezocht. Op verzoek van de opdrachtgever werden ook de aangrenzende zones buiten het plangebied onderzocht. Daarbij zijn de in het plangebied aanwezige ruimtelijke structuren en ecotopen geïnventariseerd. Tijdens het veldbezoek zijn de volgende instrumenten gebruikt:
 - verrekijker;
 - fotocamera.
2. Door middel van literatuuronderzoek is onderzocht welke beschermde flora en fauna in de ruime omgeving van het plangebied recentelijk zijn waargenomen. Hierbij is gebruik gemaakt van de database Quickscanhulp.nl, aangevuld met gegevens uit relevante recente verspreidingsatlassen en actuele websites. Daarnaast is de ligging van het plangebied ten opzichte van nabijgelegen beschermde gebieden onderzocht.
3. Aan de hand van het veldbezoek en het literatuuronderzoek is op grond van *expert judgement* een inschatting gemaakt van de beschermde flora en fauna met bijbehorende functies die in het plangebied (kunnen) voorkomen.
4. In samenspraak met de opdrachtgever is zijn de mogelijke functiewijzigingen beschreven.
5. Op grond van de beschreven ingreep is een inschatting gemaakt van de redelijkerwijs te verwachten negatieve effecten op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten en functies.
6. Vervolgens zijn de mogelijke negatieve effecten getoetst aan de Flora- en faunawet.
7. Ten slotte is bepaald of negatieve effecten op beschermde gebieden op voorhand zijn uit te sluiten of dat nog een aanvullende toetsing noodzakelijk is.

4 Omschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen in aan de Wijngaardse Steeg, Doorn (gemeente Utrechtse heuvelrug), in de provincie Utrecht. In Figuur 1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven. Het plangebied wordt aan de zuidzijde begrensd door een woonwijk en aan de overige zijden door bomen.

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. De ligging van de EHS is met oranje weergegeven. Bron ligging EHS: provinciaalgeoregister.nl © Ondergrond: Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2013.

Het plangebied bestaat uit een sporthal met daaromheen parkeergelegenheid. Aan de west-, noord- en oostzijde bevinden zich lanen met vooral oude beuken (*Fagus sylvatica*) en zomeiken (*Quercus robur*). De ondergroei is vanwege de aanwezige laag niet verteerd beukenblad schaars en bestaat uit algemene soorten zoals grote brandnetel (*Urtica dioica*), stinkende gouwe (*Chelidonium majus*) en klimop (*Hedera helix*). De struiklaag bestaat onder andere uit vlier (*Sambucus nigra*) en lijsterbes (*Sorbus sp.*).

De oostelijke laan (Figuur 2) wordt verlicht. De noordelijke en westelijke niet. Aan de zuidzijde van het plangebied bevindt zich bosstruweel met onder andere esdoorn (*Acer sp.*) en gewone plataan (*Platanus × hispanica*).

Aanwezige ecotopen

In en rond het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig (zie ook Bijlage 1):

- gebouw met plat dak, dakpannen, houten betimmering en spouwmuur (Figuur 3);
- breed, ondiep, stilstaand water (> 2 meter breed, < 1 meter diep) (Figuur 4);
- dunne bomen (diameter borsthoogte < 25 cm), onder andere bestaande uit uitheemse berken (*Betula sp.*), zwarte els cultivar (cf. *Alnus glutinosa Quercifolia*) gewone plataan, robinia (*Robinia pseudoacacia*);

-
- dikke bomen (diameter borsthoogte > 25 cm), zonder holtes, met name bestaande uit beuk, zomereik, Amerikaanse eik (*Quercus rubra*) en diverse soorten uitheemse berken;
 - verharding;
 - plantsoen, met onder andere diverse soorten en cultivars kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*, *Euonymus fortunei*), struikganzerik (*Potentilla fruticosa*), zuurbes (*Berberis julianae*, *Figuur 5*) en sneeuwbes (*Symphoricarpos sp.*).

Afstand tot beschermde gebieden

Het Natura 2000-gebied dat het dichtste bij het plangebied ligt is “Kolland & Overlangbroek” en ligt op een afstand van circa 3,9 kilometer van het plangebied. Het plangebied ligt op 20 meter van de EHS.

5 Resultaten beschermde soorten

Op grond van de aanwezige ecotopen is een inschatting gemaakt van de beschermde flora en fauna die mogelijk in het plangebied voorkomen. Omdat onderhavige activiteit in de categorie ruimtelijke ordening valt, wordt in dit hoofdstuk van soorten uit Tabel 2 en 3 een beoordeling gemaakt. Voor soorten uit Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling, waarbij wel rekening gehouden dient te worden met de zorgplicht. Resultaten uit Quickscanhulp.nl zijn weergegeven in Bijlage 4.

5.1 Vaatplanten

Op grond van de voedselrijke omstandigheden ter plekke, de aanwezige verharding, de bodembedekking met beukenblad en de gawe muren van de sporthal worden geen beschermde vaatplanten verwacht. Ook werden tijdens het veldbezoek geen beschermde vaatplanten aangetroffen.

5.2 Zoogdieren

Muizen

De verspreidingen van grote bosmuis (*Apodemus flavicollis*), veldspitsmuis (*Crocidura leucodon*) en eikelmuis (*Eliomys quercinus*) liggen buiten het plangebied (respectievelijk in Zuid-Limburg, Achterhoek en Oost-Groningen, in Twente en Zeeuws-Vlaanderen, en in Zuid-Limburg) (Broekhuizen et al., 1992, Regelink & Bosch, 2007). Voor de noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*) geldt dat deze soort een zeer natte, kruidenrijke vegetatie behoeft. De waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) is gebonden aan schone wateren. Derhalve kan worden gesteld dat binnen het plangebied geen beschermde, grondgebonden zoogdieren zullen voorkomen.

Marterachtigen

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor steenmarter (*Martes foina*) en boommarter (*Martes martes*). Er werden geen bomen met holtes aangetroffen zodat verblijfplaatsen van boom- en steenmarter niet te verwachten zijn. Er werden voorts geen sporen van marterachtigen nabij de sporthal aangetroffen, en de gebouwen lijken ook niet toegankelijk voor marterachtigen, zodat er redelijkerwijs van kan worden uitgegaan dat zich in de sporthal geen verblijfplaats van steen- of boommarter bevindt.

Omdat het plangebied slechts van beperkte omvang is en grenst aan een uitgestrekt bosgebied kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor steen- of boommarter is.

In en rond het plangebied werden geen sporen van de das (*Meles meles*) aangetroffen. De das heeft dan ook geen verblijfplaats of essentieel foerageergebied in het plangebied.

Vleermuizen

Het plangebied (en dan met name de randzones) zijn geschikt als foerageergebied voor een aantal soorten vleermuizen. Op grond van de geringe omvang van het

plangebied is de kans klein dat het een essentieel foerageergebied betreft. Er zijn immers uitgestrekte bossen in de directe omgeving aanwezig. Lijnvormige elementen zijn aanwezig, waarmee vliegroutes van vleermuizen niet kunnen worden uitgesloten. Hierbij wordt met name gedacht aan de bomenlaan net ten oosten van het plangebied (Figuur 2). De sporthal heeft diverse voor vleermuizen toegankelijke openingen, zodat verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen mogelijk aanwezig zijn (Figuur 6, Figuur 7). De onderzochte bomen hebben geen holtes, scheuren of loszittende stukken schors die als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen.

In het plangebied kunnen derhalve de volgende soorten worden verwacht: gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), watervleermuis (*Myotis daubentonii*), franjestaart (*Myotis nattereri*), baardvleermuis (*Myotis mystacinus*) en Brandt's vleermuis (*Myotis brandtii*).

In Tabel 1 is weergegeven welke functies van bovengenoemde soorten mogelijk voorkomen.

Tabel 1. De potentieel voorkomende soorten vleermuizen en functies.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageergebied
gewone dwergvleermuis	X	X	X	X	X	X
ruige dwergvleermuis	X		X	X	X	X
kleine dwergvleermuis	X	X	X	X	X	X
rosse vleermuis						X
laatvlieger	X	X		X	X	X
gewone grootoorvleermuis					X	X
watervleermuis					X	
franjestaart					X	X
baardvleermuis	X	X			X	X
Brandt's vleermuis	X	X			X	X

Eekhoorn

In het plangebied werden geen nesten van de eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) aangetroffen. De kans is derhalve redelijkerwijs uitgesloten dat van deze soort in het plangebied een vaste rust- en verblijfplaats aanwezig is. Het plangebied is zeker geschikt als foerageergebied. Omdat het plangebied slechts van beperkte omvang is en grenst aan een uitgestrekt bosgebied kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor eekhoorn is. Wel is de kans reëel dat in de toekomst een eekhoorn een nest in het plangebied gaat bouwen.

5.3 Vogels

In en rond het plangebied werden geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Wel is het gebied vanwege het aanwezige struweel vogelrijk en vormen de beuken en eiken een bron van voedsel voor veel soorten. In het plangebied kunnen dan ook tal van soorten van parken en bosranden worden verwacht.

Niet uitgesloten is dat zich op termijn een vogelsoort waarvan het nest jaarrond beschermd is zal vestigen. Hierbij kan worden gedacht aan buizerd (*Buteo buteo*) of sperwer (*Accipiter nisus*).

5.4 Amfibieën en vissen

Omdat in het plangebied geen water aanwezig is, is het plangebied niet geschikt voor de voortplanting van amfibieën en vissen.

Op grond van de verspreiding van zwaarder beschermde amfibieën (Bijlage 4) is niet uit te sluiten dat in het water Alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*) voorkomt. Het is dan ook niet uitgesloten dat deze soort in de randen van het plangebied overwintert.

5.5 Reptielen

Langs de randen van het plangebied is het voorkomen van hazelworm (*Anguis fragilis*) en levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) niet uitgesloten. Beide soorten komen in de nabije omgeving voor (Bijlage 4).

5.6 Libellen en dagvlinders

In het plangebied komen geen voedselarme wateren of vegetaties voor die geschikt zijn als leefgebied voor libellen en dagvlinders. Het voorkomen van beschermde libellen en dagvlinders kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.7 Overige ongewervelden

In verband met het ontbreken van voor overige ongewervelden geschikte ecotopen (voedselarm water en eiken met dood hout) in het plangebied kan het voorkomen van beschermde overige ongewervelden redelijkerwijs worden uitgesloten.

6 Ingreep

De gemeente Utrechtse Heuvelrug is van plan om voor plangebied Wijngaardse Steeg, Doorn, in het bestemmingsplan een nieuwe wijzigingsbevoegdheid op te nemen. De huidige bestemming is sport. Door de wijzigingsbevoegdheid wijzigt de bestemming in:

- diverse vormen van wonen (S1, S2 en S3);
- tuin;
- verkeer;
- groen.

Een korte omschrijving van de bestemmingen is gegeven in Bijlage 3.

Om een mogelijke overtreding van de Flora- en faunawet na te gaan is het van belang te weten welke effecten de bestemmingswijzigingen mogelijk zullen hebben op beschermde flora en fauna. Hiertoe worden de voor beschermde soorten relevante veranderingen opgesomd:

- sloop huidige sporthal;
- wijzigingen verlichtingsregime;
- toename verkeersbewegingen;
- kappen van groen.

De Flora- en faunawet hanteert een aantal belangen waaronder een ingreep kan vallen. Onderhavige ingreep valt onder het volgende belang:

j: de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Wanneer in de gemeente Utrechtse Heuvelrug bijvoorbeeld een te kort aan woningen zou ontstaan die alleen hier gerealiseerd kunnen worden dan kan ook het volgende belang aan de orde zijn:

e: dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijke effecten.

7 Toetsing aan wet- en regelgeving

Op grond van de resultaten van het veldbezoek en het literatuuronderzoek en de te verwachten effecten van een wijziging in bestemming is een toetsing aan de Flora- en faunawet uitgevoerd. Uit deze toetsing volgt welke negatieve effecten verwacht kunnen worden en welke soorten daarbij betrokken zijn. Ook geeft de toetsing aan of aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is vereist.

Voorts is onderzocht of negatieve effecten op beschermde gebieden op voorhand kunnen worden uitgesloten of dat hiervoor nog aanvullend onderzoek nodig is.

7.1 Zoogdieren

Muizen

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen redelijkerwijs uitgesloten kan worden. Daarmee is ook een negatief effect op deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten. Een functiewijziging zal voor deze soortgroepen dan ook geen overtreding van de Flora- en faunawet inhouden.

Marterachtigen en eekhoorn

Mogelijk foerageren steenmarter, boommarter en eekhoorn in en rond het plangebied. Op grond van de goede foerageermogelijkheden in de directe omgeving heeft de ingreep geen negatief effect op de functie van foerageergebied voor deze soorten. Een functiewijziging houdt voor deze soortgroepen dan ook geen overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van foerageergebied in.

Een snelle vestiging van vaste rust- en verblijfplaatsen door steenmarter en boommarter wordt niet in het plangebied verwacht. Voor de eekhoorn is dit onzeker. Omdat het plangebied aan de rand van bossen ligt is een eventueel toekomstig eekhoornnest in het plangebied goed te mitigeren en behoeft dus geen belemmering te zijn voor het wijzigen van een bestemming. Het verwijderen van een eekhoornnest wordt wel gezien als een overtreding van de Flora- en faunawet en is dus wel ontheffingsplichtig.

Vleermuizen

Uit de resultaten blijkt dat tien soorten vleermuizen binnen het plangebied kunnen voorkomen. In Tabel 2 is weergegeven op welke potentieel voorkomende combinatie van soorten en functies binnen het plangebied mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn.

Zowel sloop als kappen van bomen en wijziging van het verlichtingsregime kunnen een overtreding van de Flora- en faunawet inhouden. Omdat over het algemeen de functies die verloren gaan goed zijn te mitigeren, kan een overtreding van de Flora- en faunawet grotendeels worden voorkomen en behoeven dus geen belemmering te zijn voor het wijzigen van een bestemming. Het aantasten van vleermuisfuncties wordt wel gezien als een overtreding van de Flora- en faunawet en is dus ontheffingsplichtig. Op grond van de ligging van het plangebied wordt ingeschat dat wanneer de bestemming wijzigt in verkeer, dit niet tot een dusdanige wijziging in

verkeersbewegingen zal leiden dat dit negatief uitpakt voor vleermuizen.

Tabel 2. De potentieel voorkomende soorten vleermuizen en functies.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foeragegebied
gewone dwergvleermuis	X	X	X	X	X	X
ruige dwergvleermuis	X		X	X	X	X
kleine dwergvleermuis	X	X	X	X	X	X
rosse vleermuis						X
laatvlieger	X	X		X	X	X
gewone grootoorvleermuis					X	X
watervleermuis					X	
franjestaart					X	X
baardvleermuis	X	X			X	X
Brandt's vleermuis	X	X			X	X
Negatief effect sloop						
Negatief effect kap en aanpassen verlichting						
Negatief effect niet aan de orde						

7.2 Vogels

Binnen het plangebied zijn geen vogelsoorten met vaste rust- en/of verblijfplaatsen aanwezig. Mochten deze zich in de toekomst wel vestigen, dan is in verband met de ligging van het plangebied een eventueel nest goed te mitigeren en heeft dus geen belemmering te zijn voor het wijzigen van een bestemming. Het verwijderen van een jaarrond beschermd nest wordt gezien als een overtreding van de Flora- en faunawet en is dus ontheffingsplichtig.

Bij het uitvoeren van werkzaamheden moeten in gebruik zijnde vogelnesten altijd met rust worden gelaten.

7.3 Reptielen en amfibieën

Het is niet aannemelijk dat een wijziging in functie negatief uitpakt voor hazelworm of levendbarende hagedis. Er is veel geschikt leefgebied aangrenzend aan het plangebied en de verwachting is dat er voor deze dieren voldoende overgangen tussen bos en open plekken blijven om in te zonnen. Ook voor de alpenwatersalamander blijven voldoende overwinteringsmogelijkheden aanwezig. Een functie wijziging houdt voor deze soortgroepen dan ook geen overtreding van de Flora- en faunawet in. Wel moet men tijdens werkzaamheden bedacht zijn op de aanwezigheid van deze soorten zodat deze niet door de werkzaamheden worden gedood.

7.4 Overige soortgroepen

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit de soortgroepen vaatplanten, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Daarmee is ook een negatief effect op deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten. De ingreep leidt derhalve niet tot een overtreding van de Flora- en faunawet voor deze soorten.

7.5 Gebiedsbescherming

Het Natura 2000-gebied dat het dichtste bij het plangebied ligt is “Kolland & Overlangbroek”. Dit gebied ligt op een afstand van circa 3,9 km van het plangebied. Door menselijke invloeden in het tussenliggende gebied (veroorzaakt door bijvoorbeeld stedelijk gebied en grote wegen) zijn negatieve effecten door geluidsverstoring of visuele verstoring als gevolg van de ingreep op Natura 2000-gebieden uitgesloten. De functiewijzigingen dragen niet bij aan verrijkende effecten, zoals stikstofdepositie of verdroging.

In de omgeving van het plangebied zijn geen Beschermden Natuurmonumenten aanwezig. Vervolgstappen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 zijn voor dit project dan ook niet nodig.

De ingreep vindt niet plaats binnen de EHS. Hierdoor is het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur niet van toepassing.

8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 Conclusies

In en rond het plangebied komen mogelijk voor:

- vleermuizen:
 - gewone dwergvleermuis;
 - ruige dwergvleermuis;
 - kleine dwergvleermuis;
 - rosse vleermuis;
 - laatvlieger;
 - gewone grootoorvleermuis;
 - watervleermuis;
 - franjestaart;
 - baardvleermuis;
 - Brandt's vleermuis;
- marterachtigen en eekhoorn:
 - steenmarter;
 - boommarter;
 - eekhoorn;
- amfibieën en reptielen:
 - hazelworm;
 - levendbarende hagedis;
 - alpenwatersalamander;
- vogels.
 - vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten
 - algemeen voorkomende broedvogels

Negatieve effecten door de activiteiten die een wijziging in functie met zich mee brengen kunnen negatief uitpakken voor vleermuizen en eventueel eekhoorn, vogels met jaarrond beschermde nesten en – indien in het broedseizoen wordt gewerkt – algemeen voorkomende broedvogels.

In het onderhavige geval is te verwachten dat de aan te tasten functies goed te mitigeren zijn of dat door kleine aanpassingen van de werkzaamheden overtreding van de Flora- en faunawet kan worden voorkomen.

Door zorgvuldig te werken kan voorts het doden van reptielen en amfibieën worden voorkomen.

Er kan dan ook worden geconcludeerd dat een eventuele wijziging in bestemming van sport naar wonen, tuin, verkeer of groen niet door de Flora- en faunawet wordt verhinderd.

Effecten op beschermde gebieden zijn niet aan de orde.

8.2 Aanbevelingen

Laat ruim voor een eventuele wijziging van een bestemming beoordelen wat de concrete effecten kunnen zijn en doe vervolgens gericht onderzoek naar bovengenoemde soorten die hierdoor een negatief effect zouden kunnen ondervinden.

8.3 Samenvatting

In algemene zin kan redelijkerwijs worden gesteld dat op grond van de mogelijke effecten die een wijziging in bestemming met zich meebrengen niet door de Flora- en faunawet zal worden verhinderd. Hiervoor kan wel aanvullend onderzoek, een aanvraag van een ontheffing en/of het maken en uitvoeren van een mitigatieplan noodzakelijk zijn.

Eventuele significant negatieve effecten op nabijgelegen beschermde gebieden zijn in het onderhavige geval niet aan de orde.

9 Bronnen

9.1 Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, C.M. & J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika. Tirion Natuur.

Floron, 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil, 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Rapport, Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman, 2011. Cursus vleermuizen en planologie. Cursusmap, Zoogdierverseniging.

Ministerie van EL&I, 2010. Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/03/01/buiten-aan-het-werk-houd-tijdig-rekening-met-beschermde-dieren-en-planten.html> (14-11-2013)].

Regelink, J.R. & T. Bosch, 2007. Grote bosmuis in Winterswijk. Zoogdier 18 (2): 23.

9.2 Websites

www.limnodata.nl

www.quickscanhulp.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl/ministeries/elenil

www.soortenbank.nl

www.sovon.nl

www.telmee.nl

www.vlinderstichting.nl

www.waarneming.nl

www.zoogdierverseniging.nl

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied

Figuur 2. Oude beukenlaan ten oosten van het plangebied.

Figuur 3. Gebouw met plat dak, spouwmuur en houten betimmering.

Figuur 4. Water net buiten het plangebied.

Figuur 5. Zuurbes (*Berberis julianae*).

Figuur 6. Brede, voor vleermuizen ruim toegankelijke kier in het gebouw.

Figuur 7. Voor vleermuizen toegankelijke spouwmuur.

Bijlage 2 Vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd

Het Ministerie van LNV (nu: EZ) heeft in augustus 2009 de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door beschermd zijn aangepast. Met ingang van 26 augustus 2009 geldt een jaarronde bescherming van nestplaatsen van:

- Boomvalk (*Falco subbuteo*)
- Buizerd (*Buteo buteo*)
- Gierzwaluw (*Apus apus*)
- Grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*)
- Havik (*Accipiter gentilis*)
- Huismus (*Passer domesticus*)
- Kerkuil (*Tyto alba*)
- Oehoe (*Bubo bubo*)
- Ooievaar (*Ciconia ciconia*)
- Ransuil (*Asio otus*)
- Roek (*Corvus frugilegus*)
- Slechtvalk (*Falco peregrinus*)
- Sperwer (*Accipiter nisus*)
- Steenuil (*Athene noctua*)
- Wespandief (*Pernis apivorus*)
- Zwarte wouw (*Milvus migrans*).

Meer informatie over deze lijst en de bescherming van nestplaatsen van vogels door de Flora- en faunawet is te vinden op de website van het ministerie van EZ.

Bijlage 3 Omschrijving bestemmingen

Wonen S1

De voor 'Wonen - S 1' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- wonen, al dan niet in combinatie met de uitoefening van een beroep en/of bedrijf aan huis;
- met daarbij behorend:
- tuinen en erven, paden, waterhuishoudkundige voorzieningen en parkeren op eigen terrein.

Wonen S2

De voor 'Wonen - S 2' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- wonen, al dan niet in combinatie met de uitoefening van een beroep en/of bedrijf aan huis;
- ter plaatse van de aanduiding 'onderdoorgang': een onderdoorgang;

met daarbij behorend:

- tuinen en erven, paden, waterhuishoudkundige voorzieningen en parkeren op eigen terrein.

Wonen S3

De voor 'Wonen - S 3' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- wonen, met dien verstande dat bijzondere woonvormen uitsluitend toegestaan zijn ter plaatse van de aanduiding 'zorgwoning' met daarbij behorende gemeenschappelijke en of maatschappelijke voorzieningen ten behoeve van de zorgverlenende functie, waaronder een ontmoetingsruimte, een centrale keuken, een huisartsenpraktijk en een praktijk voor fysiotherapie;

met daarbij behorend:

- tuinen en erven, paden, waterhuishoudkundige voorzieningen en parkeren op eigen terrein.

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

Tuin

- tuinen met daarbij behorend paden, waterhuishoudkundige voorzieningen en parkeren op eigen terrein;
- ter plaatse van de aanduiding 'bijgebouwen' mede bijgebouwen;
- ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - overkapping' mede carports

Verkeer

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

-
- wegen, straten, paden en pleinen met een verkeers- en of verblijfsfunctie;
 - voet- en rijwielpaden;
 - verkeersbegeleiders;

met daarbij behorend:

- groenvoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van flora en fauna, zoals faunapassages, parkeervoorzieningen, kunstwerken, geluidswerende voorzieningen, nutsvoorzieningen, voorzieningen voor openbaar vervoer, voorzieningen voor verblijf en ontmoeting zoals een jongerenontmoetingsplaats, onoverdekte terrassen, standplaatsen, kunstobjecten, straatmeubilair en waterhuishoudkundige voorzieningen.

Groen

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- groenvoorzieningen waaronder bosgebieden en bermen;
- plantsoenen;
- water;

met daarbij behorend:

- paden, in- en uitritten, kunstwerken, geluidswerende voorzieningen, speelvoorzieningen, speelveldjes, voorzieningen voor verblijf en ontmoeting zoals een jongerenontmoetingsplaats, kunstobjecten, nutsvoorzieningen, straatmeubilair en waterhuishoudkundige voorzieningen.

Bijlage 4 Beschermde soorten in de nabije omgeving

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Levendbarende hagedis	Reptielen	tabel II	0 - 1 km
Daslook	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Prachtklokje	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	tabel II	0 - 1 km
Hazelw orm	Reptielen	tabel III	0 - 1 km
Ringslang	Reptielen	tabel III	0 - 1 km
Zandhagedis	Reptielen	tabel III	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gierzw aluw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Grote Gele Kw ikstaart	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Havik	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Huismus	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Roek	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Sperw er	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Zw arte Wouw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Das	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Franjestaart	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Gew one dw ergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Gew one- of Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Ruige dw ergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Watervleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Alpenw atersalamander	Amfibieën	tabel II	1 - 5 km
Gele helmbloem	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Jeneverbes	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Kleine zonnedauw	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Klokjesgentiaan	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Moerasw espenorchis	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Rietorchis	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Ruig klokje	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Steevanjer	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Steenbreekvaren	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Tongvaren	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Veldsalie	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Waterdriblad	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Wilde gagel	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Wilde marjolein	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Zomerkllokje	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Kleine modderkruiper	Vissen	tabel II	1 - 5 km
Damhert	Zoogdieren	tabel II	1 - 5 km
Steenmarter	Zoogdieren	tabel II	1 - 5 km
Heikikker	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km
Kamsalamander	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km
Poelkikker	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km
Rugstreepad	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km
heideblauw tje	Insecten - Dagvlinders	tabel III	1 - 5 km
keizersmantel	Insecten - Dagvlinders	tabel III	1 - 5 km
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	tabel III	1 - 5 km
Adder	Reptielen	tabel III	1 - 5 km
Slechtvalk	Vogels	tabel III	1 - 5 km
Baard- of Brandts	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Baardvleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Bever	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Boommarter	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Gewone-, Kleine- of Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Kleine dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km

"© NDFF - quickscanhulp.nl 05-11-2013 16:06:51